

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HALLITUKSEN
REFORMI

Tulevaisuuden kunta -hanke Parlamentaarinen työryhmä

8.4.2016 Tuula Jäppinen
Suomen Kuntaliitto

Tulevaisuuden kunta – visiotyö

Parlamentaarinen työryhmä Kevät 2016

OLEMME TÄSSÄ

Muutokset mahdollisia

Käynnistys 11.3.	Kick off 8.4.	Datan keruu 27.4.	Datan keruu 13.5.	Datan keruu 20.5.	Datan keruu 3.6.	Datan keruu 17.6.
Työsuunnitelman esittely ja hyväksyminen	Nykytila-analyysi	Hiljaisten signaalien keruu	Hiljaisten signaalien keruu	Osallistava työpaja	Hiljaisten signaalien keruu	Hiljaisten signaalien keruu
Sopiminen valmistelun läpileikkaavista teemoista	Toimintaympäristön muutosten tarkastelu	Toimintaympäristön muutosten tarkastelu	Toimintaympäristön muutosten tarkastelu Henkilöstön näkökulma	Nuorten huipputapaamisen johtopäätökset	Toimintaympäristön muutosten tarkastelu	Toimintaympäristön muutosten tarkastelu
Teema: Megatrendit ja niiden vaikutus Tulevaisuuden kuntaan Paula Laine, Sitra	Teema: Erialaistuva kuntakenttä: Tulevaisuuden kunta vai kunnat? Jenni Airaksinen, TAY	Teema : Mistä koostuu tulevaisuuden kunnan elinvoima ja mitkä ovat kuntien tehtävät?	Teema : Mistä koostuu tulevaisuuden kunnan hyvinvointi tehtävät ja miten hyvinvointia johdetaan?	Teema: Sidosryhmätapaaminen	Teema : Tulevaisuuden kunnan osallistuminen ja demokratia ja kuntayhteisön johtaminen	Teema : Toimintatavat tulevaisuuden kunnassa (digitalisaatio, sähköiset palvelut, normit ja kokeilut)
Työkalut: Puoltavien mega- ja vastatrendien kirjaus Post it – lapuille	Työkalut: SWOT	Työkalut: Pinterest - työkalun esittely ja ryhmäjako	Työkalut: Pinterest - ym. työkalujen käyttö	Työkalut: Yhteis-kehittäminen	Työkalut: Pinterest- ym. työkalujen käyttö	Työkalut: Pinterest- ym. työkalujen käyttö
Tavoite: Yhteissuunnittelun käynnistys	Tavoite: Strategisen ennakointityön käynnistys	Tavoite: Täydentää megatrendien pohjalta käynnistynyttä tarkastelua	Tavoite: Kerätä riittävästi dataa ennakointityön pohjaksi	Tavoite: Haastajaryhmän tuoreet näkemykset	Tavoite: Kartoitetaan relevantit muutosajurit	Tavoite: Muutosilmidiöiden ennakoanalysointi

Ensimmäisen työpajan palaute

Teeman vaikutus tulevaisuuden kuntaan

Tulevaisuuskuva

- ROBOTIT OVA PERHEEN JÄSENIÄ
- Taloustase ja työllisyys kasvavat
- Mikä koulutus- ja koulutuspolitiikan painopisteille?
- lyhyen aikavälin näkökulma vs. pitkän aikavälin näkökulma
- Ennen kuin lähtetään
- IHMISTEN ELÄVÄT TÄKÄIKSI → MAAPALON KESKEISÄÄ KASVAA
- ERILAISTEN LAJITTEIDEN ORGANISAATIOIDEN POISTUMINEN
- "Rajattomuus" -uudet tuulet
- ERIKOISUUS ELLI KOKEMUKSIA LEIKKURIT JA SUORASTI → KÄSI

Puoltavat trendit

- RIIPPUMATTOMUUS AJASTA JA PAIKASTA
- Nuoret - UUSI SOSIAALINEN TAPA TOIMIA TÄMÄNÄIKÄ
- ERÄRVOITUMINEN KASVAA → UUDET SELVIYTYJÄT → UUDET SYRJÄYTYJÄT
- SHOKIT → LOWMORSE → TURVALLISUUS → SUURET YÖT
- MAAPALLO - PYCANTINEITYS → TARVITAAN VÄIN TÄHÄN KETKEEN
- LÄHINTIÖT
- ERÄRVOITUMINEN KASVAA
- Uudet selviytyjät
- Uudet syrjäytyjät
- ERÄRVOITUMINEN KASVAA
- Uudet selviytyjät
- Uudet syrjäytyjät
- ERÄRVOITUMINEN KASVAA
- Uudet selviytyjät
- Uudet syrjäytyjät

Turvallisuus? Epävarmuus?

HALLITUKSEN REFORMI

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ensimmäisen työpajan palaute

Muistion teemat

- **Kaupungistuminen:** 2030 haasteet asumisen haaste ja kaupungistuminen; Suomi voisi olla asumisen edelläkävijä; jatkuu globaalisti 20-30v; 70 % vastatrendinä maaseudun uusi nousu
- **Globalisaatio:** Suomi globalisaation suurimpia hyödyntäjiä tähän saakka vastatrendinä lokalisaatio
- **Teknologiset muutokset** ja teknologisen vallankumouksen seuraavan vaihe, polarisaatio: uudet selviytyjät ja uudet syrjäytyjät
- **Eriarvoisuuden kasvu, Tarpeiden ja tuen yksilöllistyminen, yhtenäiskulttuurin murros, Maapallon rajalliset resurssit: ilmastonmuutos**

Trendien vaikutukset kuntaan ja kunnan rooliin

Kunnan rooli ja asema

- Tarvitaanko kuntaa vielä tulevaisuudessa?
- Vanha rooli tiedon ja vallan keskuksena

Uusi rooli

- Kunta vakauden turvaaja; perustarpeet
- Teknologisen kehityksen hallitsija
- Lähiyhteisönä
- Verkostojen solmukohta ja ”julkinen (muutos)alusta”?
- Yhteistyökumppani
- Erilaistumisen tulisi näkyä sääntelyssä

Toimintaympäristön muutosten tarkastelu

Ennakointityön keskeisenä lähtökohtana on tulevaisuuden tutkimusmenetelmillä hankittu tieto, tulevaisuustieto.

Taulukko 1. SWOT-analyysillä kartoitetaan yrityksen, organisaation tai alueen nykytilannetta (kuva muokattu lähteestä Euroopan komissio 2002).

	Myönteiset tekijät	Kielteiset tekijät
Sisäiset tekijät	VAHVUUDET (Strengths) Kompetenssit ja valmiudet niiden tehokkaaseen hyödyntämiseen <ul style="list-style-type: none"> • •	HEIKKOUEDET (Weaknesses) Puuttuvat kompetenssit tai puuttuvat valmiudet niiden tehokkaaseen hyödyntämiseen <ul style="list-style-type: none"> • •
Ulkoiset tekijät	MAHDOLLISUUDET (Opportunities) Olosuhteet, joiden suhteen tilannetta voidaan huomattavasti parantaa myönteisillä aloitteilla <ul style="list-style-type: none"> • •	UHAT (Threats) Olosuhteet, jotka johtavat tilanteen selkeään huononemiseen, ellei toimenpiteisiin ryhdytä <ul style="list-style-type: none"> • •

Nykytilannetta voi arvioida esimerkiksi yksinkertaisen **SWOT**-nelikentän avulla, johon kirjataan yrityksen, organisaation tai alueen sisäiset vahvuudet ja heikkoudet sekä ulkoiset mahdollisuudet ja uhat.

Lähde: Medeia Majavesi, 18.6.2010 http://www.pilkahdus.fi/sites/default/files/51_ennakointimenetelmia.pdf

SWOT | Tulevaisuuden kunta ilman sotea 2019

Nykytila

Vahvuudet

- Mitkä ovat Tulevaisuuden kunnan olemassa olevat vahvuudet?

- Peruspalveluista vastaaminen

Heikkoudet

- Mitkä ovat Tulevaisuuden kunnan olemassa olevat heikkoudet?

- Ikääntyminen

Tulevaisuus

Mahdollisuudet

- Mitkä ovat Tulevaisuuden kunnan hyödyntämättömät ja näkyvissä olevat mahdollisuudet?
- Mustat elefantit
- Yhteisöllisyys

Uhat

- Mitkä ovat Tulevaisuuden kunnan torjumattomat ja näkyvissä olevat uhat?
- Mustat elefantit
- Edustuksellisen demokratian romahdus

SWOT II

Tulevaisuuden kunnan uudet toimintamallit 2019 - 2030

Nykytila

Mahdollisuudet + Vahvuudet

- Miten Tulevaisuuden vahvuuksia vahvistetaan?
- Menestystä luovat asiat
- Yhteisöllinen vastaaminen peruspalveluista (case Edinburgh)

Mahdollisuudet + Heikkoudet

- Miten Tulevaisuuden kunnan heikkouksia minimoidaan?
- Kehittämistä vaativat kohteet
- Ikäihmiset ovat yhteiskunnan vahva voimavara (talkootyön renessanssi)

Tulevaisuus

Vahvuudet + Uhat

- Miten Tulevaisuuden kunnan mahdollisuudet hyödynnetään?
- Varautumista vaativat asiat
- Julkinen sektori vastaa vähäosaisten palveluista, muut palvelut markkinaehtoisia

Uhat + Heikkoudet

- Miten Tulevaisuuden kunnan uhat torjutaan?
- Välttämistä vaativat asiat
- Laaja kansanosa syrjäytyy yhteiskunnasta

Toimintaympäristön muutosten tarkastelu/ tulevaisuus & hiljaiset signaalit 27.4. – 17.6.

Nykytila

Elinvoima ja
elinvoimajohtaminen
27.4.

Hyvinvointitalous ja
johtaminen
13.5.

Tulevaisuus

Osallisuus, demokratia
ja yhteisön johtaminen
3.6.

Uudet toimintatavat
(Digitalisaatio, sähköiset
palvelut, normit, kokeilut)
17.6.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tuula Jäppinen
Suomen Kuntaliitto
Innovaatio-asiantuntija
Puh. 50 520 0385
Lisätieto: tuula.jappinen@kuntaliitto.fi
www.kunnat.net

